

Anatomia Humana: Esplanchnologia

Codi: 103593

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	FB	2	1

Fe d'errades

S'incorpora a l'equip docent de l'assignatura el professor Josep Nebot Cegarra.

Professor de contacte

Nom: Rosa Mirapeix Lucas

Correu electrònic: Rosa.Mirapeix@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rosa Mirapeix Lucas

Pere Jordi Fàbregas Batlle

Enric Macarulla Sanz

Amalia Moreno Gomez de Bonilla

Silvia Inmaculada Martinez Herrada Fernandez

Jordi Gascón Bayarri

Xavier Domingo Miró

Prerequisits

És convenient que l'estudiant hagi assolit coneixements i competències bàsiques de les assignatures d'Anatomia Humana impartides en el primer curs del grau de Medicina, així com unes competències bàsiques d'autoaprenentatge i de treball en grup.

Objectius

L'assignatura Anatomia Humana: Esplanchnologia és una assignatura que s'imparteix en el 1er quadrimestre del segon curs del Grau de Medicina i està focalitzada en els aparells respiratori, urogenital i digestiu i altres òrgans relacionats (glàndules suprarenals, tiroide, paratiroides, timus i melsa)

Els objectius de l'assignatura són que dels aparells respiratori, urogenital i digestiu i d'altres òrgans relacionats (glàndules suprarenals, tiroide, paratiroides, timus i melsa), l'alumnat...

- aprengui la seva embriologia bàsica, organització anatòmica i anatomia descriptiva, així com l'anatomia topogràfica de les principals regions on es troben.

- obtingui capacitació per relacionar els coneixements sobre la seva embriologia i anatomia amb la patogènia i simptomatologia de patologies congènites i/o adquirides.
- aprengui i utilitzi correctament la nomenclatura anatòmica.
- sàpiga identificar les diferents estructures anatòmiques.
- adquireixi habilitats pràctiques.

Competències

- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn les ciències bàsiques i els principis en els que es fonamenten.
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció dels aparells i sistemes de l'organisme humà normal en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Demostrar que coneix i comprèn l'anatomia descriptiva i funcional, macro i microscòpica dels diferents aparells i sistemes, així com l'anatomia topogràfica, la seva correlació amb les exploracions complementàries bàsiques i els mecanismes de desenvolupament.
- Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
- Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
- Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Reconèixer com a valors professionals l'excel·lència, l'altruisme, el sentit del deure, la compassió, l'empatia, la honradesa, la integritat i el compromís amb els mètodes científics.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements anatòmics adquirits per produir textos estructurats de revisió.
2. Conèixer i utilitzar correctament la nomenclatura anatòmica internacional.
3. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
4. Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
5. Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
6. Descriure els factors que determinen la forma, l'aspecte general i les proporcions del cos humà en estat de salut en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
7. Descriure els fonaments científics de l'anatomia humana.
8. Descriure les estructures anatòmiques, l'organització i la morfogènesi de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu, i de l'aparell urogenital.
9. Descriure les estructures anatòmiques mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
10. Descriure l'organització anatòmica general dels aparells i sistemes del cos humà en estat de salut.
11. Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
12. Explicar la formació del disc embrionari i els seus principals derivats.
13. Identificar, a nivell bàsic, el sistema de donació i els protocols d'utilització de cossos a la Facultat de Medicina.
14. Identificar els mecanismes morfogenètics de les principals alteracions en el desenvolupament de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu i de l'aparell urogenital.
15. Identificar les estructures anatòmiques que configuren els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut, mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de mètodes macroscòpics i diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
16. Identificar les estructures anatòmiques que constitueixen els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut en les grans etapes del cicle vital i en els dos sexes.
17. Identificar les principals tècniques utilitzades en un laboratori d'anatomia humana.

18. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
19. Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Continguts

APARELL RESPIRATORI

Teoria

Nas i sins paranasals. Laringe. Tràquea i bronquis. Pulmons.

Cavitats pleurals. Pleura. Mediastí.

Vasos i nervis de l'aparell respiratori.

Pràctica de laboratori 1. Sala de dissecció

Anatomia de l'aparell respiratori.

Mediastí. Cavitats pleurals.

Seminari especialitzat 1.

Embriologia i teratogènia de l'aparell respiratori: Aspectes del desenvolupament prenatal de l'aparell respiratori.

APARELL UROGENITAL

Teoria

Ronyons, urèters, bufeta urinària, uretra masculina i femenina. Glàndules suprarenals.

Testicles i vies espermàtiques. Escrot. Pròstata. Penis.

Ovaris, úter, trompes uterines i els seus lligaments. Vagina i vulva. Mama.

Vasos i nervis de l'aparell urogenital.

Pràctica de laboratori 2. Sala de dissecció

Anatomia de l'aparell urogenital masculí i femení (inclou la glàndula suprarenal).

Espais extraperitoneals (retro, pre i subperitoneals).

Seminari especialitzat 2.

Embriologia i teratogènia de l'aparell urogenital: Aspectes del desenvolupament prenatal de l'aparell urogenital.

APARELL DIGESTIU

Teoria

Embriologia i teratogènia bàsiques.

Desenvolupament de la boca i dels òrgans bucals.

Boca, llengua, dents i glàndules salivals.

Glàndules tiroide, paratiroide i timus.

Faringe. Esòfag. Estómac. Duodè, pàncrees i melsa. Jejú i fleum. Cec, apèndix vermiforme, còlon, recte i conducte anal. Fetge i vies biliars.

Cavitat abdominopelviana. Peritoneu.

Vasos i nervis de l'aparell digestiu.

Pràctica de laboratori 3. Sala de dissecció

1. Aparell digestiu cefàlic, cervical i toràcic (inclou les glàndules tiroide, paratiroide i timus). Anatomia descriptiva, topogràfica, radiològica i de superfície.

2. Anatomia descriptiva del fetge, de la melsa i del pàncrees.

Pràctica de laboratori 4. Sala de dissecció

1. Aparell digestiu abdominopelvià i perineal (inclou la melsa).

1a. Anatomia topogràfica de la Cavitat peritoneal.

1b. Anatomia radiològica: TAC i RNM d'abdomen i pelvis.

1c. Anatomia de superfície (Delimitació del perineum i dels quadrants de la paret abdominal: relació amb vísceres subjacents).

2. Presentació de l'aplicatiu de casos clínics.

Pràctica de laboratori 5. Sala de dissecció - Aula

1. Anatomia endoluminal del tub digestiu abdominopelvià i perineal: comparació dels patrons de la coberta interna entre material cadavèric plastinat, imatges de radiologia contrastada i visions endoscòpiques.

2. Anatomia radiològica de les vies biliars i dels conductes pancreàtics.

Seminari especialitzat 3.

Embriologia de l'aparell digestiu: Aspectes del desenvolupament prenatal de l'aparell digestiu.

Metodologia

D'acord amb els objectius de l'assignatura, la metodologia docent del curs es basa en les següents activitats:

ACTIVITATS DIRIGIDES:

Classes teòriques (38 hores): Exposició sistematitzada del temari de l'assignatura, donant rellevància als conceptes més importants. L'alumne adquireix els coneixements bàsics de l'assignatura assistint a les classes magistrals i complementant-les amb l'estudi personal dels temes explicats.

Seminaris especialitzats (4,5 hores): Sessions amb un nombre més reduït d'alumnes on es treballen aspectes de l'embriologia i la teratogènia dels aparells respiratori, urogenital i digestiu.

Pràctiques de laboratori (9,5 hores): Els/Les alumnes assistiran en grups reduïts a la sala de dissecció per estudiar els diferents continguts temàtics de l'assignatura en preparacions anatòmiques d'espècimens humans i la seva correlació amb tècniques de diagnòstic per imatge (radiologia, tomografia computeritzada, ressonància magnètica, ecografia, etc.). L'objectiu és consolidar els coneixements adquirits en les classes teòriques, tutories i a les activitats autònomes.

ACTIVITATS SUPERVISADES:

Tutories: Les tutories es realitzaran de forma personalitzada al despatx del professor (horari a convenir). Les tutories tenen com a objectiu clarificar conceptes, assentar els coneixements adquirits i facilitar l'estudi per part dels/de les alumnes. També poden ser utilitzades per resoldre dubtes que els/les alumnes tinguin sobre la preparació dels seminaris.

ACTIVITATS AUTÒNOMES:

Lectura comprensiva de textos i articles. Estudi personal. Realització d'esquemes i resums. Assimilació conceptual dels continguts de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	9,5	0,38	2, 4, 11, 13, 14, 15, 16, 17
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	4,5	0,18	2, 3, 4, 5, 11, 12, 14, 18, 19
TEORIA (TE)	38	1,52	2, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17
Tipus: Supervisades			
TUTORIES	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	74,5	2,98	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19

Avaluació

AVALUACIÓ D'ALUMNES MATRICULATS UNA O MÉS VEGADES

Totes les notes referides ho són en una escala de 0 - 10.

Consisteix en dos exàmens parcials que es programen durant el primer semestre del curs.

Hi ha dues oportunitats per superar els exàmens parcials: les avaluacions programades durant el curs i la prova de recuperació.

Exàmens parcials. Al primer examen parcial s'avaluen els continguts de l'aparell respiratori i de l'aparell urogenital i al segon parcial els de l'aparell digestiu.

Cada examen parcial inclou dues proves

Prova teòrica (pes del 70% en la nota del parcial). Examen test: 40 preguntes amb cinc opcions de resposta, de les quals una sola correcta, i amb una penalització de 0,25 punts (sobre 40) per resposta incorrecta. Contingut de la prova: teoria, pràctiques i seminaris.

Prova teòrico-pràctica (pes del 30% de la nota del parcial). Preguntes sobre preparacions i/o imatges anatòmiques i d'embriologia relacionats amb ells. Contingut de la prova: teoria, pràctiques i seminaris.

Nota d'examen parcial. És la suma ponderada de les qualificacions de cada prova. Si la suma ponderada de les qualificacions de cada prova (teòrica i teòrico-pràctica resulta una nota $> o = 5,0$ el parcial es considerarà superat.

Nota d'assignatura. És el promig de les qualificacions de cada examen parcial. Per superar l'assignatura cal haver assolit una nota major o igual a 5,0 en cadascun dels parcials. En cas contrari la nota màxima possible NO pot superar el 4,0.

La nota final de l'assignatura s'arrodonirà al número sencer més proper quan aquesta estigui a una dècima d'un valor que comporti un canvi qualitatiu de qualificació.

Prova de recuperació.

La prova de recuperació es divideix en dos exàmens corresponents als continguts dels parcials, on els criteris per calcular la nota de cada examen parcial i la nota de l'assignatura són els mateixos que els indicats abans.

La prova de recuperació està dirigida a dos tipus de situacions:

Alumnat que havent superat l'assignatura, vulguin pujar la nota obtinguda en un dels exàmens parcials o en el dos. Cada parcial que es reavalui ha d'incloure dues proves: una teòrica (examen escrit no test) i una teòrico-pràctica com la descrita per al parcial. En aquest cas, per calcular la qualificació final, la nota assolida a cadascuna de les dues proves - teòrica (T) i/o teòrico-pràctica (TP) - en la recuperació només es aplicable si representa una millora de l'obtinguda en el corresponent examen parcial durant el curs. En cas contrari s'aplica la nota de la prova assolida en el examen parcial corresponent. Exemple: Alumne que es presenta a millorar nota del 1r parcial [Nota 1r parcial: T = 6; TP = 8]; Nota prova millora de nota 1r parcial: T = 7; TP = 5. Nota 1r parcial a aplicar: T = 7; TP = 8]

Alumnat que no hagi superat un dels exàmens parcials o els dos. En aquest cas s'han de fer totes les proves - teòrica (T) i teòrico-pràctica (TP) - de cada parcial on NO s'hagués assolit una nota mínima de 5,0: Prova teòrica (examen test) i prova teòrico-pràctica. En aquest cas, la nota del parcial que s'ha de recuperar és la nota treta en l'examen final. NO s'agafarà cap nota (del teòric o del teòrico-pràctic) assolida en el parcial suspès. Exemple: Alumne amb el 1r parcial aprovat i que es presenta a recuperar el 2n parcial [Nota 2n parcial = 4,5 (T = 3; TP = 8); Nota prova de recuperació del 2n parcial = 6,4 (T = 7; TP = 5). Nota del 2n parcial a aplicar 6,4 (T = 7; TP = 5)]

AVALUACIÓ D'ALUMNES MATRICULATS DUES O MÉS VEGADES

Prova de síntesi. A partir de la segona matrícula es pot optar per fer la recuperació a través de una prova de síntesi de cada parcial amb una nota de curs inferior a 5,0. La prova de síntesi de cada parcial inclou una prova teòrica (examen escrit no test), amb un pes del 70%, i una prova teòrico-pràctica amb un pes del 30%.

Per examinar-se amb aquesta modalitat de prova, cal comunicar-ho a la coordinació de l'assignatura com a mínim set dies abans de la prova de recuperació.

Quan s'apliqui la prova de síntesi els criteris per calcular la nota de cada examen parcial i la nota d'assignatura són els mateixos que estan exposats abans.

ALUMNAT NO AVALUABLE

Es considerarà no avaluable l'alumnat que no és present a cap examen parcial, ni a les proves de recuperació o a les proves de síntesi.

PROVES D'AVALUACIÓ EN SITUACIONS EXCEPCIONALS

En el cas que, per les causes contemplades en l'article 5 de la Normativa d'avaluació de la Facultat de Medicina, s'hagués de fer algun examen fora dels períodes programats, la tipologia de les proves abans explicada es podria veure modificada. En tot cas, l'alumnat afectat serà informat amb antelació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluacions de tipus pràctic: Avaluació objectiva estructurada	30%	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Avaluacions escrites mitjançant proves objectives	70%	4	0,16	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

Llibres de text: (per ordre alfabètic)

- Drake RL, Vogl W, Mitchell AW (2015). Gray - Anatomía para estudiantes. 3ª ed. Madrid: Elsevier Science.
- García-Porrero JA, Hurlé JM (2015). Anatomía Humana Ed. Mc Graw Hill. Format e-book en la biblioteca de la UAB
- Lippert H (2010) . Anatomía con orientación clínica para estudiantes. 1ª ed. Madrid. Marbán libros.
- Moore KL, Dailey AF, Agur AMR. (2013). Moore Anatomía con orientación clínica. 7ª edicion. Barcelona: Ed. Wolters-Kluwer-Lippincott-Williams & Wilkins.
- Sadler TW (2012). Langman Embriología Médica. 12ª ed. Madrid: Wolters Kluwer

Atlas d'anatomia:

- Rohen JW, Yokochi C, Lütjen-Drecoll E (2015). Atlas de Anatomía humana. 8ª ed. Madrid: Elsevier.
- Gilroy AM et al. PROMETHEUS Atlas de Anatomía. 2ª ed. Ed. Panamericana: Buenos Aires. 2013. Format e-book en la biblioteca de la UAB